

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2282

Vragen van de leden **Paternotte** en **Podt** (beiden D66) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Asiel en Migratie over *het bericht «Hoger onderwijs onbereikbaar: Oekraïense studenten struikelen over collegegeld»* (ingezonden 17 juli 2024).

Antwoord van Minister **Bruins** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 15 augustus 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Hoger onderwijs onbereikbaar: Oekraïense studenten struikelen over collegegeld»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u het ermee eens dat zowel Oekraïners als de Nederlandse samenleving erbij gebaat zijn als Oekraïense vluchtelingen toegang krijgen tot vervolgonderwijs? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Oekraïense ontheemden hebben toegang tot het hoger onderwijs, maar niet automatisch recht op het wettelijke collegegeld.

Vraag 3

Deelt u de opvatting dat Oekraïners in Nederland volgens de Richtlijn Tijdelijke bescherming dezelfde toegang tot het onderwijs en de arbeidsmarkt hebben als andere inwoners van Nederland? En bent u het er dan mee eens dat het vragen van torenhoog collegegeld tot 15.000 euro aan Oekraïense vluchtelingen niet in lijn is met deze richtlijn?

¹ De Telegraaf, 15 juli 2024, «Hoger onderwijs onbereikbaar: Oekraïense studenten struikelen over collegegeld».

Antwoord 3

Specifiek voor het hoger onderwijs is er in de richtlijn² geen bepaling opgenomen. Het wettelijk collegegeld is voorbehouden aan studenten uit de Europese Economische Ruimte (EER) op basis van het vrij verkeer van personen, en wel voor zover het gaat om één bachelor en één masterstudie. Voor studenten van buiten de EER geldt het instellingscollegegeld. Het instellingscollegegeld-tarief wordt bepaald door de instelling. De huidige wet biedt de instellingen de ruimte om het instellingscollegegeld-tarief te verlagen ter hoogte van het wettelijk collegegeld.

Een eventuele aanpassing in de bekostiging, en de rijksbijdrage per student, betreft een beleidswijziging met vergaande gevolgen voor de financiering van het stelsel, de onderwijscapaciteit en vereist bovendien een wetswijziging. Daarnaast is het niet uitlegbaar om vergelijkbare groepen verschillend te behandelen. Zoals mijn ambtsvoorganger ook aangaf³ raakt dit andere beleidsterreinen waaronder asiel en migratie. Financiering van deze groepen studenten, i.e. ontheemden, asielzoekers, vraagt om een eenduidig (migratie-, asiel)beleid.

Vraag 4

Bent u bereid met universiteiten en hogescholen te spreken over de toegankelijkheid tot hun onderwijs voor Oekraïense ontheemden en afspraken te maken over het eerlijker maken van de toegankelijkheid voor Oekraïners?

Antwoord 4

Het kabinet spreekt regelmatig met de universiteiten en hogescholen over de Oekraïense ontheemden. Om informatie en ervaringen uit te wisselen organiseert het kabinet binnenkort een gesprek tussen de koepelorganisaties in het hoger onderwijs, UNL en VH, en een delegatie van Oekraïense ontheemden en de Oekraïense ambassade.

Het kabinet waardeert het besluit van de hogescholen en universiteiten om de hoogte van het wettelijke collegegeld te hanteren voor de volledige looptijd van de studie van Oekraïense ontheemden die in collegejaar 2022–2023 zijn begonnen. Daarbij is het kabinet zich bewust dat de bevoegdheid tot het vaststellen van het instellingscollegegeld-tarief aan de hogescholen en universiteiten is en zij daarin een eigenstandige afweging hebben te maken. Tegelijkertijd roept het kabinet de universiteiten en hogescholen op om ook het instellingscollegegeld-tarief te verlagen voor andere Oekraïense ontheemden.

Vraag 5

Bent u bereid ook ten aanzien van studiefinanciering de positie van Oekraïners gelijk te stellen aan die van studenten uit de 30 landen in de Europese Economische Ruimte? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Doordat Oekraïne geen onderdeel is van de EER, komen Oekraïners niet in aanmerking voor studiefinanciering op grond van het vrij verkeer van werknemers. Oekraïense ontheemden ontvangen leefgeld voor eten, kleding en andere persoonlijke uitgaven. Uitgaven die ten dele overeenkomen met de uitgaven waarvoor studenten studiefinanciering ontvangen. Daarnaast kunnen Oekraïense studenten aankloppen bij de Stichting voor Vluchteling-Studenten (UAF), die de studenten, waar mogelijk, (financieel) kan ondersteunen.

Een eventuele wijziging van dit beleid raakt ook andere beleidsterreinen waaronder asiel en migratie en sociale zekerheid. Ondersteuning van deze

² Op 4 maart 2022 werd uitvoeringsbesluit 2022/382 aangenomen in de Raad van Europa om voor Oekraïense ontheemden de Richtlijn tijdelijke bescherming (2001/55/EC) in werking te stellen. In artikel 14 van deze richtlijn is bepaald dat lidstaten begunstigden van tijdelijke bescherming die nog minderjarig zijn toegang tot onderwijs bieden onder dezelfde omstandigheden als onderdanen van de betreffende lidstaat. Voorts is in artikel 12 van de richtlijn geregeld dat allen die tijdelijke bescherming genieten, zolang deze bescherming duurt, werkzaam mogen zijn in loondienst of als zelfstandige. Tijdelijk beschermden krijgen ook toegang tot volwassenenonderwijs, beroepsopleiding of werkervaring.

³ Kamerstukken: Antwoord op schriftelijke vragen van het lid Westerveld (GroenLinks) over de hoogte van het collegegeld voor Oekraïense studenten. Referentie 2023Z15306

groepen studenten, i.e. ontheemden, asielzoekers, vraagt om een eenduidig (migratie-, asiel)beleid.